

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA TRANSPORTU¹⁾**

z dnia 1 września 2006 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie badań zgodności pojazdów zabytkowych i pojazdów
marki "SAM" z warunkami technicznymi**

(Dz. U. z dnia 14 września 2006 r.)

Na podstawie art. 68 ust. 21 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 22 października 2004 r. w sprawie badań zgodności pojazdów zabytkowych i pojazdów marki "SAM" z warunkami technicznymi (Dz. U. Nr 238, poz. 2395) załączniki nr 1-7 otrzymują brzmienie określone odpowiednio w załącznikach nr 1-7 do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. 1. Wnioski złożone i nierozpatrzone przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia uznaje się za wnioski spełniające wymagania określone w niniejszym rozporządzeniu.

2. Dokumenty wydane według wzorów określonych w dotychczasowych przepisach zachowują ważność przez okres, na jaki zostały wydane.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Minister Transportu kieruje działem administracji rządowej - transport, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Transportu (Dz. U. Nr 131, poz. 923).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 109, poz. 925, Nr 175, poz. 1462, Nr 179, poz. 1486 i Nr 180, poz. 1494 i 1497 oraz z 2006 r. Nr 17, poz. 141 i Nr 104, poz. 708 i 711.

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK Nr 1

WZÓR

.....
(nazwisko, imię (nazwa) oraz
adres (siedziba) wnioskodawcy)

**WNIOSEK O PRZEPROWADZENIE BADANIA ZGODNOŚCI POJAZDU ZABYTKOWEGO Z
WARUNKAMI TECHNICZNYMI**

- I. DANE IDENTYFIKACYJNE POJAZDU
1. Rodzaj
 2. Marka
 3. Typ (model)
 4. Rok produkcji
 5. Podrodzaj
 6. Przeznaczenie
 7. Miejsce mocowania tabliczek i oznaczeń (o ile występuje):
 - podwozia
 - nadwozia
 8. Numer podwozia (nadwozia)
- II. OPIS TECHNICZNY POJAZDU

II.I.	WYMIARY I MASY		
	9. Długość	mm
	10. Szerokość	mm
	11. Wysokość	mm
	12. Rozstaw osi	mm
	13. Rozstaw kół każdej osi	mm
	14. Zwis przedni	mm
	15. Zwis tylny	mm
	16. Wymiary pomieszczenia ładunkowego ¹⁾ :		
	- długość	mm
	- szerokość	mm
	- wysokość	mm
	- objętość	m ³
	17. Wznios powierzchni ładowania ¹⁾	mm
	18. Wznios haka pociągowego (zaczepu)	mm
	19. Wznios siodła ciągnika	mm
	20. Wymiary mechanizmu sprzęgowego	mm
	21. Prześwit:		
	- poprzeczny	mm
	- w granicach rozstawu osi	mm
	22. Masa własna	kg
	23. Dopuszczalna masa całkowita	kg
	24. Dopuszczalny nacisk osi	kN
	25. Dopuszczalna ładowność	kg
	26. Liczba miejsc do siedzenia	szt.
	27. Ładowność bagażnika ²⁾ :		
	- nadwoziowego	kg
	- dachowego	kg
	- podpodłogowego ³⁾ kg	
	28. Dopuszczalna masa całkowita ciągniętej przyczepy:		
	- z hamulcem	kg
	- bez hamulca	kg
II.II.	SILNIK		
	29. Nazwa wytwórni	
	30. Rodzaj	
	31. Typ	
	32. Umiejscowienie	
	33. Liczba i układ cylindrów	
	34. Średnica cylindra/skok tłoka/.....	mm
	35. Pojemność skokowa	dm ³
	36. Stopień sprężania	
	37. Maksymalna moc	kW
	przy prędkości obrotowej	s ⁻¹
	38. Maksymalny moment obrotowy	daNm
	przy prędkości obrotowej	s ⁻¹
	39. Rodzaj (system) chłodzenia	
	40. Rodzaj (system) zasilania	
	41. Doładowanie tak/nie (Niepotrzebne skreślić.)	
	42. Kolejność pracy cylindrów	
II.III.	UKŁAD NAPEĐOWY		
	43. Nazwa wytwórni i rodzaj skrzyni biegów	
	44. Rodzaj sterowania	
	45. Przełożenie i prędkość maksymalna na poszczególnych biegach:		
	I bieg	km/h
	II bieg	km/h
	III bieg	km/h
	IV bieg	km/h
	km/h

	km/h
	bieg wsteczny	km/h
46.	Przełożenie reduktora	
47.	Rodzaj przekładni głównej	
48.	Przełożenie przekładni głównej	
49.	Inne dane (dot. np. urządzenia blokady, skrzyni rozdzielczej, zwalnicza)	
II.IV.	ZAWIESZENIE	
	50. Nazwa wytwórni i rodzaj	
	51. Rodzaj i typ elementów prowadzących	
	52. Rodzaj i typ elementów sprężystych	
	53. Rodzaj i typ elementów amortyzujących	
II.V.	KOŁA I OGUMIENIE	
	54. Liczba kół	szt.
	55. Rozmiar tarcz kół	
	56. Rozmiar opon/producent	
II.VI.	UKŁAD KIEROWNICZY	
	57. Nazwa wytwórni i rodzaj przekładni kierowniczej	
	58. Przełożenie przekładni kierowniczej	
	59. Rodzaj wspomagania (o ile występuje)	
	60. Średnica koła kierownicy	mm
	61. Układ kierowniczy działa na koła	
II.VII.	UKŁAD HAMULCOWY	
	62. Hamulec roboczy:	
	- rodzaj	
	- sterowanie	
	- podział obwodów	
	- wspomaganie	
	63. Hamulec awaryjny:	
	- rodzaj	
	- sterowanie	
	64. Hamulec postojowy:	
	- rodzaj	
	- sterowanie	
	- działa na	
II.VIII.	INSTALACJA ELEKTRYCZNA	
	65. Napięcie znamionowe	V
	66. Liczba i pojemność akumulatorów	szt./Ah
	67. Rodzaj i moc prądnicy/alternatora	W
	68. Napięcie i moc rozrusznika	V/W
	69. Świece zapłonowe	
	70. Biegun połączony z masą	
II.IX.	DANE EKSPLOATACYJNE	
	71. Minimalna średnica zawracania:	
	- w lewo	m
	- w prawo	m
	72. Najmniejsza szerokość skrętu	m
	73. Maksymalna prędkość	km/h
	74. Rodzaj paliwa	
	75. Liczba i pojemność zbiorników paliwa	szt./dm ³
	76. Ilość oleju w:	
	- silniku	dm ³
	- skrzyni biegów	dm ³
	- przekładni głównej	dm ³
	77. Pojemność układu chłodzenia	dm ³
II.X.	INFORMACJE DODATKOWE ⁴⁾	
	

Objaśnienia:

- 1) Dotyczy tylko samochodów ciężarowych i przyczep.
- 2) Nie dotyczy samochodów ciężarowych.
- 3) Dotyczy autobusów.
- 4) Wypełnia się w przypadku występowania cech charakterystycznych, niebędących przedmiotem opisu wg pkt 1-77.

W przypadku gdy dany punkt nie dotyczy opisanego pojazdu, należy wpisać wyrazy "nie dotyczy", a w przypadku braku możliwości ustalenia danych należy wpisać wyrazy "niemożliwe do ustalenia".

Załącznik - zdjęcia pojazdu z czterech stron w formatach 13 x 18 cm lub 10 x 15 cm.

Podpis wnioskodawcy:

.....
(data)

.....

ZAŁĄCZNIK Nr 2

WZÓR

.....
(pieczęta jednostki
przeprowadzającej badania)

PROTOKÓŁ OCENY STANU TECHNICZNEGO POJAZDU ZABYTKOWEGO Nr ...

I. DANE IDENTYFIKACYJNE POJAZDU

1. Rodzaj
2. Marka
3. Typ (model)
4. Rok produkcji
5. Podrodzaj
6. Przeznaczenie
7. Miejsce mocowania tabliczek i oznaczeń (o ile występuje):
 - podwozia
 - nadwozia
8. Numer podwozia (nadwozia)

II. OCENA PORÓWNAWCZA STANU TECHNICZNEGO POJAZDU W ODNIESIENIU DO WYMAGAŃ OKREŚLONYCH W PRZEPISACH O WARUNKACH TECHNICZNYCH

1. Ogumienie
2. Światła
3. Układ hamulcowy
4. Pomiar skuteczności hamowania
5. Układ kierowniczy
6. Podwozie (zawieszenie)

- 7. Nadwozie
- 8. Instalacja elektryczna
- 9. Pomiar emisji spalin
- 10. Pomiar zadymienia
- 11. Pomiar hałasu zewnętrznego na postoju

III. UWAGI:

.....

IV. WNIOSKOWANE OGRANICZENIA W SPOSOBIE UŻYWANIA POJAZDU^{*)}:

- 1. Ograniczenia prędkości dopuszczalnej do km/h
- 2. Zakaz przewozu pasażerów tak/nie
- 3. Zakaz przewozu ładunków tak/nie
- 4. Zakaz ciągnięcia przyczep tak/nie
- 5. Zakaz jazdy podczas zmniejszonej widoczności tak/nie
- 6. Zakaz jazdy na autostradzie i drodze ekspresowej tak/nie
- 7. Inne

.....
 (data) (podpis i pieczęć imienna przeprowadzającego badanie)

^{*)} Niepotrzebne skreślić.

ZAŁĄCZNIK Nr 3

WZÓR

.....
 (pieczęć jednostki przeprowadzającej badania)

ZAŚWIADCZENIE O PRZEPROWADZONYM BADANIU ZGODNOŚCI POJAZDU ZABYTKOWEGO Z WARUNKAMI TECHNICZNYMI Nr ...

- 1. Marka
- 2. Typ (model)
- 3. Rodzaj pojazdu
- 4. Podrodzaj
- 5. Przeznaczenie
- 6. Rok produkcji
- 7. Numer podwozia (nadwozia)
- 8. Pojemność skokowa silnika/moc
- 9. Dopuszczalna masa całkowita

10. Masa własna
11. Dopuszczalna ładowność
12. Dopuszczalny nacisk osi
13. Liczba osi
14. Liczba miejsc
15. Inne
16. Zgodnie z wynikiem badania pojazdu^{*)}:
 - a) może być dopuszczony do ruchu jako pojazd zabytkowy,
 - b) nie może być dopuszczony do ruchu jako pojazd zabytkowy.
17. Data badania technicznego

Załącznik

Protokół oceny stanu technicznego pojazdu zabytkowego Nr....

.....
 (data)
 (podpis i pieczęć imienna
 przeprowadzającego
 badanie)

^{*)} Niepotrzebne skreślić.

ZAŁĄCZNIK Nr 4

WZÓR

.....
 (nazwisko, imię (nazwa) oraz
 adres (siedziba) wnioskodawcy)

WNIOSEK O PRZEPROWADZENIE BADANIA ZGODNOŚCI POJAZDU MARKI "SAM" Z WARUNKAMI TECHNICZNYMI

- I. DANE IDENTYFIKACYJNE POJAZDU
 1. Marka SAM
 2. Typ (model) wg właściciela
 3. Rodzaj
 4. Rok produkcji
 5. Silnik (nazwa wytwórni, typ)
 6. Skrzynia biegów (nazwa wytwórni, typ)
 7. Przekładnia główna (nazwa wytwórni, typ)
 8. Zawieszenie przednie (nazwa wytwórni)
 9. Zawieszenie tylne (nazwa wytwórni)
 10. Układ kierowniczy (nazwa wytwórni)
 11. Hamulec roboczy (nazwa wytwórni)
 12. Hamulec awaryjny (nazwa wytwórni)
 13. Hamulec postojowy (nazwa wytwórni)

Uwagi:

.....
- II. OPIS TECHNICZNY POJAZDU MARKI "SAM"
 - II.I. DANE OGÓLNE
 1. Rodzaj
 2. Marka
 3. Typ (model)
 4. Rok produkcji
 5. Podrodzaj
 6. Przeznaczenie
 7. Miejsce mocowania tabliczek i oznaczeń:
 - podwozia

	- nadwozia	
	8. Numer podwozia (nadwozia)	
II.II.	WYMIARY I MASY	
	9. Długość	mm
	10. Szerokość	mm
	11. Wysokość	mm
	12. Rozstaw osi	mm
	13. Rozstaw kół każdej osi	mm
	14. Zwis przedni	mm
	15. Zwis tylny	mm
	16. Wymiary pomieszczenia ładunkowego ¹⁾ :	
	- długość	mm
	- szerokość	mm
	- wysokość	mm
	- objętość	m ³
	17. Wznios powierzchni ładowania ¹⁾	mm
	18. Wznios haka pociągowego (zaczepu)	mm
	19. Wznios siodła ciągnika	mm
	20. Wymiary mechanizmu sprzęgowego	mm
	21. Prześwit:	
	- poprzeczny	mm
	- w granicach rozstawu osi	mm
	22. Masa własna pojazdu	kg
	23. Dopuszczalna masa całkowita	kg
	24. Dopuszczalny nacisk poszczególnych osi	kN
	25. Dopuszczalna ładowność	kg
	26. Liczba miejsc do siedzenia	szt.
	27. Ładowność bagażnika ²⁾ :	
	- nadwoziowego	kg
	- dachowego	kg
	- podpodłogowego ³⁾	kg
	28. Dopuszczalna masa całkowita ciągniętej przyczepy:	
	- z hamulcem	kg
	- bez hamulca	kg
II.III.	SILNIK	
	29. Nazwa wytwórni	
	30. Rodzaj	
	31. Typ	
	32. Umiejscowienie	
	33. Liczba i układ cylindrów	
	34. Średnica cylindra/skok tłoka	mm
	35. Pojemność skokowa	
	36. Stopień sprężania	
	37. Maksymalna moc	kW
	przy prędkości obrotowej	s ⁻¹
	38. Maksymalny moment obrotowy	daNm
	przy prędkości obrotowej	s ⁻¹
	39. Rodzaj (system) chłodzenia	
	40. Rodzaj (system) zasilania	
	41. Doładowanie tak/nie (Niepotrzebne skreślić.)	
	42. Kolejność pracy cylindrów	
II.IV.	UKŁAD NAPEĐOWY	
	43. Nazwa wytwórni i rodzaj skrzyni biegów	
	44. Rodzaj sterowania	
	45. Położenie i prędkość maksymalna na poszczególnych biegach:	
	I bieg	km/h

	II bieg	km/h
	III bieg	km/h
	IV bieg	km/h
	km/h
	km/h
	bieg wsteczny.....	km/h
	46. Przełożenie reduktora	
	47. Rodzaj przekładni głównej	
	48. Przełożenie przekładni głównej	
	49. Inne dane (dot. np. urządzenia blokady, skrzyni rozdzielczej, zwalnicza)	
II.V.	ZAWIESZENIE	
	50. Rodzaj	
	51. Rodzaj i typ elementów prowadzących	
	52. Rodzaj i typ elementów sprężystych	
	53. Rodzaj i typ elementów amortyzujących	
II.VI.	KOŁA I OGUMIENIE	
	54. Liczba kół (bez kół zapasowych)	szt.
	55. Rozmiar tarcz kół	
	56. Rozmiar opon, typ, producent	
II.VII.	UKŁAD KIEROWNICZY	
	57. Nazwa wytwórni i rodzaj przekładni kierowniczej	
	58. Przełożenie przekładni kierowniczej	
	59. Rodzaj wspomagania (o ile występuje)	
	60. Średnica koła kierownicy	mm
	61. Układ kierowniczy działa na koła	
II.VIII.	UKŁAD HAMULCOWY	
	62. Hamulec roboczy:	
	- rodzaj	
	- sterowanie	
	- podział obwodów	
	- wspomaganie	
	63. Hamulec awaryjny:	
	- rodzaj	
	- sterowanie	
	64. Hamulec postojowy:	
	- rodzaj	
	- sterowanie	
	- działa na	
II.IX.	INSTALACJA ELEKTRYCZNA	
	65. Napięcie znamionowe	V
	66. Liczba i pojemność akumulatorów	szt./Ah
	67. Rodzaj i moc prądnicy/alternatora	W
	68. Napięcie i moc rozrusznika	V/W
	69. Świece zapłonowe	
	70. Biegun połączony z masą	
II.X.	DANE EKSPLOATACYJNE	
	71. Minimalna średnica zawracania:	
	- w lewo	m
	- w prawo	m
	72. Najmniejsza szerokość skrętu	m
	73. Maksymalna prędkość	km/h
	74. Rodzaj paliwa	
	75. Liczba i pojemność zbiorników paliwa	szt./dm ³
	76. Ilość oleju w:	
	- silniku	dm ³
	- skrzyni biegów	dm ³
	- przekładni głównej	dm ³

77. Pojemność układu chłodzenia dm³
II.XI. INFORMACJE DODATKOWE⁴⁾
.....

Objaśnienia:

- 1) Dotyczy tylko samochodów ciężarowych i przyczep.
- 2) Nie dotyczy samochodów ciężarowych.
- 3) Dotyczy autobusów.
- 4) Wypełnia się w przypadku występowania cech charakterystycznych, niebędących przedmiotem opisu wg pkt 1-77.

W przypadku gdy dany punkt nie dotyczy opisanego pojazdu, należy wpisać wyrazy "nie dotyczy", a w przypadku braku możliwości ustalenia danych należy wpisać wyrazy "niemożliwe do ustalenia".

Załącznik nr 1 - Rysunek nadwozia, podwozia lub ramy konstrukcji własnej.
Załącznik nr 2 - Zdjęcia pojazdu z czterech stron w formatach 13 x 18 cm lub 10 x 15 cm.

Podpis wnioskodawcy:

.....
(data)

ZAŁĄCZNIK Nr 5

WZÓR

.....
(pieczęta jednostki
przeprowadzającej badania)

DOKUMENT IDENTYFIKACYJNY BADANEGO POJAZDU MARKI "SAM" - z wyłączeniem przyczep o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony

1. Marka SAM
2. Typ (model)
3. Rodzaj
4. Podrodzaj
5. Przeznaczenie
6. Rok produkcji
7. Numer podwozia (nadwozia)
8. Barwa nadwozia
9. Silnik (nazwa wytwórni, typ)
10. Rodzaj silnika
11. Umiejscowienie silnika
12. Skrzynia biegów (nazwa wytwórni, typ)
13. Rodzaj skrzyni biegów
14. Przekładnia główna (nazwa wytwórni, typ)
15. Przełożenie przekładni głównej
16. Zawieszenie przednie (nazwa wytwórni)
17. Zawieszenie tylne (nazwa wytwórni)
18. Rodzaj zawieszenia osi:
 - przedniej
 - tylnej
19. Przekładnia kierownicza (nazwa wytwórni)
20. Rodzaj przekładni kierowniczej
21. Średnica koła kierownicy
22. Hamulec roboczy (nazwa wytwórni)
23. Rodzaj hamulca roboczego

24. Hamulec awaryjny (nazwa wytwórni)
25. Rodzaj hamulca awaryjnego
26. Hamulec postojowy (nazwa wytwórni)
27. Rodzaj hamulca postojowego
28. Masa własna kg
29. Dopuszczalna ładowność kg
30. Dopuszczalna masa całkowita (konstrukcyjna) kg
31. Dopuszczalna masa całkowita (administracyjna) kg
32. Liczba miejsc do siedzenia
33. Dopuszczalna masa całkowita ciągniętej przyczepy bez hamulca/z hamulcem*) kg
34. Liczba osi
35. Liczba kół
36. Rozstaw osi m
37. Rozmiar / nośność opon
38. Dopuszczalny nacisk osi przedniej (konstrukcyjny) kN
39. Dopuszczalny nacisk osi przedniej (administracyjny) ... kN
40. Dopuszczalny nacisk osi tylnej 1 (konstrukcyjny) kN
41. Dopuszczalny nacisk osi tylnej 1 (administracyjny) kN
42. Dopuszczalny nacisk osi tylnej 2 (konstrukcyjny) kN
43. Dopuszczalny nacisk osi tylnej 2 (administracyjny) kN
44. Dopuszczalny nacisk osi tylnej 3 (konstrukcyjny) kN
45. Dopuszczalny nacisk osi tylnej 3 (administracyjny) kN
46. Silnik (nazwa wytwórni, typ i rodzaj)
47. Pojemność skokowa silnika cm^3
48. Rodzaj paliwa
49. Pojemność zbiorników paliwa dm^3
50. Rodzaj dopalacza katalitycznego
51. Maksymalna moc silnika/przy obrotach kW/s^{-1}
52. Miejsce mocowania tabliczki znamionowej
53. Miejsce nabicia numeru podwozia (nadwozia)
54. Długość pojazdu m
55. Szerokość pojazdu m
56. Wysokość pojazdu m
57. Poziom hałasu zewnętrznego na postoju dB(A)
58. Emisja spalin:
 - przy obrotach biegu jałowego $\text{CO } \%$ HC ppm
 - przy obrotach biegu podwyższonego
 - $\text{CO } \%$ HC ppm
 - lambda
59. Zadymienie m^{-1}
60. Wskaźnik skuteczności hamowania:
 - hamulca roboczego $\%$
 - hamulca postojowego $\%$
61. Inne

Uwagi:

.....

.....
 (data)

.....
 (podpis i pieczętka imienna
 przeprowadzającego
 badanie)

*) Niepotrzebne skreślić.

ZAŁĄCZNIK Nr 6

WZÓR

.....
(pieczęć jednostki
przeprowadzającej badania)

DOKUMENT IDENTYFIKACYJNY BADANEGO POJAZDU MARKI "SAM" - dla przyczep o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony

1. Marka SAM
2. Typ (model)
3. Rodzaj
4. Podrodzaj
5. Przeznaczenie
6. Rok produkcji
7. Numer identyfikacyjny nadwozia (podwozia)
8. Barwa nadwozia
9. Masa własna kg
10. Dopuszczalna ładowność kg
11. Dopuszczalna masa całkowita kg
12. Liczba osi
13. Liczba kół
14. Rozstaw osi 1/2/.. m
15. Rozmiar opon
16. Nośność opon kg
17. Dopuszczalny nacisk osi 1/2 (administracyjny)...../.. kN
18. Dopuszczalny nacisk osi 1/2 (konstrukcyjny)...../.. kN
19. Miejsce mocowania tabliczki znamionowej
20. Miejsce nabicia numeru podwozia (nadwozia)
21. Długość pojazdu m
22. Szerokość pojazdu m
23. Wysokość pojazdu m
24. Inne

Uwagi:

.....
.....
.....

.....
(data)

.....
(podpis i pieczęć imienna
przeprowadzającego
badanie)

ZAŁĄCZNIK Nr 7

WZÓR

.....
(pieczęć jednostki
przeprowadzającej badania)

ZAŚWIADCZENIE O PRZEPROWADZONYM BADANIU ZGODNOŚCI POJAZDU MARKI "SAM" Z WARUNKAMI TECHNICZNYMI Nr ...

1. Marka SAM
2. Typ (model)
3. Rodzaj
4. Podrodzaj

5. Przeznaczenie
6. Rok produkcji
7. Numer nadwozia (podwozia)
8. Zgodnie z wynikiem badania stwierdza się, że pojazd^{*)}:
 - a) spełnia wymagania określone w art. 66 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym,
 - b) nie spełnia wymagań określonych w art. 66 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym.
9. Data badania technicznego
10. Następny termin badania technicznego do

Uwagi:

.....
.....
.....

Pojazd odpowiada dodatkowym warunkom przewidzianym dla:

.....
.....

Załącznik

Dokument identyfikacyjny badanego pojazdu marki "SAM".

.....
(data)

.....
(podpis i pieczętka imienna
przeprowadzającego
badanie)

^{*)} Niepotrzebne skreślić.